nieuws

Natuurherstel in Hedwige-Prospergebied: “Sneller dan verwacht”

nieuws

Een jaar na de ‘ontpoldering’ van de Hedwige-Prosperpolder aan de Schelde, op het grensgebied met Nederland en België, lijkt de natuur zich aan een snel tempo te herstellen. “Bijzonder hoopgevend”, klinkt het bij verschillende natuuragentschappen. Het voormalige poldergebied met landbouwbestemming is nu een schorren- en slikkengebied in ontwikkeling.

21 NOVEMBER 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 21 NOVEMBER 2023 17:05

Joris Rigo

Lees meer over:
natuur
biodiversiteit



Hedwige-Prosperproject

Op een boogscheut van de Haven van Antwerpen en op de grens met België en Nederland liggen de Hedwige- en Prosperpolder.

Het oorspronkelijke schorren- en slikkengebied langs de oevers van de Schelde werd vanaf de 19de eeuw ingedijkt en kreeg hoofdzakelijk een landbouwbestemming.
In 2005 sloten Nederland en België vier "Scheldeverdragen", waarin onder meer afgesproken werd dat de Westerschelde uitgediept zou worden om de haven van Antwerpen bereikbaar te houden. Bovendien werd beslist opnieuw ruimte te geven aan de slikken en schorren die in het verleden verdwenen zijn op Nederlands en Vlaams grondgebied. Toen ontstond het plan om een nieuw getijdengebied van 465 hectare te ontwikkelen in het poldergebied.
Het Hedwige-Prosperproject brengt eb en vloed terug in de polder waardoor estuariene natuur kan ontstaan. De getijdennatuur levert een bijdrage aan de Europese natuurdoelen en beschermt bovendien de regio verder stroomopwaarts van de Schelde ook tegen wateroverlast. De ontwikkeling van die getijdennatuur past binnen de Ontwikkelingsschets 2010, een onderdeel van de Scheldeverdragen, met als doel werk maken van een meer veilige, toegankelijke en natuurlijke Schelde. Vlaanderen doet dat met het Sigmaplan, Nederland met het Natuurpakket Westerschelde.
Door een geul en een afgegraven dijk stroomt er sinds oktober van 2022 opnieuw water van de Zeeschelde het voormalige poldergebied binnen. Dat gebeurde niet zonder slag of stoot, want de Hedwige- en Prosperpolder is al jarenlang een heet hangijzer in politieke en maatschappelijke middens. Aan de ontpoldering liepen bijgevolg lange juridische procedures vooraf. Zo kwam er

onder meer bezwaar van Gery De Cloedt, de Vlaamse eigenaar van de Nederlandse Hedwigepolder. Hij verpachtte het bijna 300 hectare grote gebied aan een 25-tal landbouwers. Hoewel De Cloedt jarenlang een strijd voerde tegen de plannen om de polder onder water te zetten, besliste de Nederlandse Raad van State in 2014 dat de polder moest verdwijnen. Tegen die beslissing was geen beroep mogelijk maar de poldereigenaar kreeg wel een financiële compensatie.



Effecten ontpoldering

Een jaar na de ontpoldering zijn de eerste resultaten al “bijzonder hoopgevend”, zo toont onderzoek van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en Natuurpunt aan. Nochtans voorspelden onderzoekers van de Universiteit Antwerpen en het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) na vier jaar van computersimulaties, veldstudies en labo-experimenten dat het 50 jaar zou duren alvorens het poldergebied zich zou ontwikkelen tot een gevarieerd natuurlandschap van schorren en slikken na het invoeren van de getijdennatuur. Uit eerste visstandsonderzoeken en vogeltellingen blijkt dat heel wat vissen en ongewervelden de slikken en schorren gebruiken als kraamkamer en rustgebied. Bovendien blijkt de plek een hotspot voor vogels die er voedsel zoeken, broeden of rusten tijdens de trek.



Onderwaterwereld

De resultaten uit fuikvangsten tonen aan dat er zowel zout- maar ook zoetwatervissen aanwezig zijn in het gebied. Er werden 15 vissoorten gevangen waaronder baars, brasem, snoekbaars, bot, sprot en paling. “Vissen die in de fuiken gevangen werden, hebben de hele afstand van aan de Zeeschelde tot aan het pompgemaal, op het meest landinwaartse punt, afgelegd. Dat toont aan dat de geulen die op een jaar tijd al gevormd zijn, goed toegankelijk zijn vanuit de Schelde”, aldus Alain Dillen, visbioloog bij ANB. Door de aanwezigheid van vele jonge vissen besluit de onderzoeker dat het gebied “de ideale kraamkamer en opgroeiplek is voor vissen.” Hij verwacht in de toekomst nog meer vissoorten zoals fint, tong, schar en een aantal kabeljauwachtigen.

Jan Soors van INBO valt vooral het aantal ongewervelden op dat op een jaar tijd het gebied koloniseerde. “We mogen echt spreken over honderden grijze garnalen die we hier aantroffen, maar daarnaast zaten er ook tientallen langneussteurgarnalen in de fuiken. De garnalen vormen een welgekomen voedselbron voor de vissen en vogels in het gebied, net als andere ongewervelden zoals de zeeduizendpoot, borstelwormen, slakjes, aasgarnalen, insectenlarven en vlokreeftjes zoals strandvlooien en wadkreeftjes”, aldus Soors. Volgens de INBO-onderzoeker is het Hedwige- en Prospergebied een “rijkgevulde tafel” voor heel wat soorten, ook al is het gebied nog in volle ontwikkeling.

> **We mogen praten over een succesverhaal, zonder twijfel. Verder onderzoek zal zeker nog andere soorten opleveren, maar wat we zien na een jaar, is al bijzonder hoopgevend**
>
> Geert Spanoghe - INBO



Vogels

De gebieden blijken ook erg populair bij vogels die aangetrokken worden door de aanwezigheid van vissen en ongewervelden. Sommige soorten komen broeden in het Hedwige-en Prospergebied, anderen gebruiken de slikken en schorren om te foerageren of om uit te rusten tijdens de trek.

“Opvallend zijn de aantallen vogels die gebruikmaken van de aangelegde broedeilanden. Ze gebruiken de eilanden om op uit te rusten en zodra het weer laagtij wordt, gaan de vogels op zoek naar voedsel in de slikken. Dat verklaart onder andere de zeer hoge aantallen bergeenden, lepelaars en kluten. Op een bepaald moment zaten hier bijna 5.000 bergeenden. Dat cijfer is ongezien voor Vlaanderen”, zegt Geert Spanoghe van INBO. Maar ook bij opkomend tij, wanneer de geulen in het gebied weer vol water lopen, fungeert het gebied als een buffet. “Visdiefjes, aalscholvers en lepelaars doen zich te goed aan vissen die de geulen opzwemmen. Kortom, zowel bij laag- als hoogtij kan je hier praten over een feestmaal voor heel diverse vogelsoorten.”

In het Hedwige- en Prospergebied is een ecosysteem in volle ontwikkeling. “We mogen praten over een succesverhaal, zonder twijfel. Verder onderzoek zal zeker nog andere soorten opleveren, maar wat we zien na een jaar, is al bijzonder hoopgevend. Nu nog de strandplevier hier zien broeden als kroon op het werk zou mooi zijn”, concludeert Spanoghe.



Uitgelicht

Eerste water stroomt de Hedwigepolder in

nieuws

Sinds 2005 wordt er gesproken over het onderzetten van de Hedwigepolder als natuurcompensatie voor de verdieping van de Westerschelde. Vandaag is het zo ver, meldt de Omroep Z...

26 OKTOBER 2022

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving / INBO

Beeld: INBO

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada